

VELDVERSLAG MARCEL 16/11/15

Grasland met broekstenen

Boer Marcel woont in Rijkevoort (gemeente Boxmeer). Op sommige plaatsen in de omgeving bevat het grondwater veel ijzer. Wanneer het water met lucht in aanraking komt zet ijzeroxide (roest) zich af rond de zandkorrels. De korrels gaan aan elkaar klitten en er ontstaan ijzeroerlagen, ook wel broekstenen genoemd. De ijzeroerlagen bij Marcel zitten in verschillende hoeken op een aaneengesloten perceel van 12 hectaren met gras. Omdat Marcel niet beregend in de zomerdag zie je tijdens zeer droge periodes strepen op het perceel ontstaan; als een soort zebrahuidje.

In de bodem zorgt het ijzer voor problemen met betrekking tot het fosfaat. Via de mest wordt de plant gevoed met onder andere stikstof, fosfaat en kali. De meeste gewassen (waarvan een hoge opbrengst wordt verwacht) hebben, zeker in de beginontwikkeling, veel fosfaat nodig, want fosfaat maakt eiwitten. Een nadeel voor de bodem van Marcel is dat de ijzer als een soort magneet het fosfaat aantrekt waardoor het niet meer beschikbaar komt voor de plant. De wortels van de planten krijgen niet de kans om het fosfaat 'op te snoepen'.

Organische stof gehalte op de maïspercelen

Een andere ambitie van Marcel is om het organische stofgehalte op de maïspercelen beter te beheren. De verwachting van Marcel is dat het organisch stofgehalte terug loopt. Het verhogen van de organische stof is een langzaam proces. Het profijt ga je merken over 7 à 10 jaar.

Marcel: "Het is een diepte-investering."

Marcel wil een beetje vasthouden aan de cirkelgedachte. Gezond voer betekent een hoge kwaliteit melk, daardoor gezondere mest een betere bodem met als gevolg een beter gewas. Daarmee is het cirkeltje rond.

Marcel: "Je moet het beter achter laten dan je het gekregen hebt."

De EU ** wil het organische stof gehalte in heel Nederland in tact houden. Hoe meer je de organische stof in de bodem vast houdt, hoe minder het als broeikasgas de lucht in gaat.

Marcel: "Je kunt niet alleen maar halen halen halen je moet ook voedingsstoffen geven. In de sport moet je ook eten omdat je anders teveel verbrand. Voor de bodem is dat niet anders, voor de koeien dus ook niet."

** zie CSA (Climate Smart Agri Culture)

Mestboekhouding

Marcel: "Of een bodem nou een heel goed of een heel slecht opbrengend vermogen heeft maakt niets uit. Een hectare is een hectare voor de wet."

Een pipo-perceel is een administratief perceel. Meer dan de helft van de oppervlakte

bepaald wat voor soort perceel het is, klei of zand. Voor de wet wordt er ook geen verschil gemaakt in goede of slechte klei of zandgrond.

Er is een bepaalde periode in het jaar waarin mest mag worden uitgereden. Vanaf 1 september mag je geen dierlijke mest meer uitrijden. Je mag wel nog kunstmest strooien. Ze zijn bang dat de mest anders uitspoelt en in gebieden terecht komt waar drinkwater wordt gewonnen. Daarnaast heb je een plafond waar je aan mag zitten. Je mag niet meer fosfaat en stikstof uit je dierlijke mest uit je bedrijf gebruiken als de norm. Hetzelfde geldt voor kunstmest.

Marcel: “Nu is het eigenlijk het ideale moment om mooie stalmest uit te rijden, dan is hij dadelijk in het voorjaar mooi verteert en kan de plant ervan profiteren.”

Marcel: “Ik zeg niet dat we terug moeten naar de veel kuubs op maïsland. Maar de huidige wetgeving kost wel gewasopbrengst. Daardoor kom je in een neerwaartse spiraal terecht.”

Marcel: “Ik heb met links wat te maken en met rechts en met het midden en ik moet dat bij mij proberen zo te fabriceren dat ik toch nog cement weet te maken om een huisje te bouwen.”

Conclusies veldonderzoek

Marcel denkt het organische stofgehalte zelf wel op peil te krijgen. Het ijzer is echter het grootste probleem, hiervoor weet hij geen oplossing. Fokke geeft aan dat het ijzerprobleem eigenlijk tweeledig is.

Eenzijds heeft het gras een **bepaalde beworteling**. Hiervoor zou het tropisch gewas **Sorghum** misschien een oplossing kunnen zijn. Dit is een voederproduct uit Afrika dat dezelfde voedingsstoffen oplevert zoals een boer die ook verwacht van maïs. Het voordeel van dit gewas is dat hij enorme dichte gronden kan bewortelen. Als er eenmaal gaatjes zitten kunnen andere gewassen ook weer profiteren van die diepere losgemaakte grond.

Anderzijds heeft het gewas een te **hoog ijzergehalte**, hier maakt Marcel zich het meeste zorgen over. Ijzer werkt antagonistisch. Hij vermoedt dat hierdoor andere mineralen niet goed kunnen worden opgenomen door de koe. Hij voert voldoende voedingsstoffen en mineralen aan zijn koeien, maar hij weet niet of de koe ze ook allemaal kan benutten en de vraag is of dit schadelijk is voor zijn dieren en voor de melk. Of dit hoge ijzergehalte van invloed is op de melkproductie is moeilijk te zeggen, omdat er geen vergelijkingsmateriaal is.

Door mee te doen met dit project hoopt Marcel met mensen vanuit verschillende disciplines (die niet altijd voor de hand liggend zijn) te praten over de uitdagingen in zijn bodem. Marcel: “Er komen vast en zeker dingen op tafel waar ik zelf nog niet aan had gedacht.”